

INES MRAVUNAC SUŽNJEVIĆ

KARLOVAC RADOVANA NIKŠIĆA: PROJEKTI I REALIZACIJE

AUTOR IZLOŽBE I LIKOVNOG POSTAVA: LUKA KRMPOTIĆ

RADOVAN NIKŠIĆ: KARLOVAC – PROJECTS AND REALIZATIONS

LUKA KRMPOTIĆ, AUTHOR OF THE EXHIBITION

The exhibition under the title “Radovan Nikšić: Karlovac – Projects and Realizations” was mounted by the architect Luka Krmpotić on the occasion of the hundredth anniversary of Nikšić’s birth. Radovan Nikšić, Ph.D., the university professor and member of Academy, born in Karlovac, was one of the renowned and most prominent figures of the 20th century Croatian architecture. This exhibition offered an overview of the relatively unknown segment of Nikšić’s architectural work, the one related to the architecture of Karlovac. A range of projects were displayed on this occasion: the designs for 11 residential buildings from the 1950s: residential buildings built for the needs of the Military Post, a residential complex in Kurelčeva St., the competition entry for the Gym Park (1953), a residential building (1954), the design for the Yugoslav Army Centre (1960) and the competition entry for the City Library “Ivan Goran Kovačić” (1971).

Izložba arhitekta Luke Krmpotića „Karlovac Radovana Nikšića: Projekti i realizacije” svečano je otvorena 10. rujna 2020. u prostorima Društva arhitekata, građevinara i geodeta Karlovca povodom stogodišnjice Nikšićeva rođenja. Radovan Nikšić, rodom iz Karlovca, jedan je od najznačajnijih hrvatskih arhitekata 20. stoljeća, a ovom je izložbom autor dao pregled relativno nepoznatoga karlovačkog dijela Nikšićeva arhitektonskog opusa.

Radovan Nikšić bio je doktor znanosti, sveučilišni profesor i akademik. Njegov bogati projektantski opus obuhvaća više od sto projekata i natjecajnih radova, od kojih je tridesetak realizirano. Projektirao je brojne stambene, poslovne i javne (obrazovne, sportske i zdravstvene) zgrade koje odlikuje konciznost i čistoća koncepta ostvarenoga kroz principe racionalne organizacije prostora. Za svoj je rad dobio čitav niz nagrada i priznanja, među kojima se ističu Nagrada Saveza arhitekata Jugoslavije za osnovnu školu u zagrebačkoj Dubravi iz 1960. godine i Nagrada Grada Zagreba za Radničko sveučilište „Moše Pijade” iz 1961. godine (u suradnji s arhitektom Ninoslavom Kučanom).

Izložba je koncipirana kao vremenski pregled projekata i realizacija arhitekta Radovana Nikšića na području grada Karlovca tijekom triju desetljeća, od prvih projekata stambenih zgrada iz 1951. godine, do natjecajnog projekta novoga kulturnog centra sa zgradom gradske biblioteke iz 1971. godine. Karlovačka dionica Nikšićeva arhitektonskog opusa

sadržajno je kompleksna, a ujedno nosi kvalitete koje krasi i njegov cjelokupni opus: sveobuhvatnost urbanističkog promišljanja i razumijevanja prostornog konteksta te funkcionalna, konstruktivna i oblikovna jasnoća arhitektonskog koncepta koja je u skladu s tada aktualnim strujanjima arhitekture modernizma, kojoj je i sam bio sukreator kao jedan od nekoliko članova CIAM-a iz Hrvatske.

Izložbom je predstavljeno 11 izvedenih stambenih objekata u Karlovcu, koje je autor izložbe Luka Krmpotić dodatno predstavio i u sklopu poučnoga stručnog obilaska lokacija. Kao najpoznatiji karlovački projekt arhitekta Nikšića autor ističe šest stambenih zgrada za potrebe Vojne pošte iz sredine 1950-ih godina na uglu Domobranske i Smičklasove ulice, u Radićevoj ulici i Naselju Marka Marulića. Jednostavna i racionalna shema s dva identična stana na stubištu otkriva svoju inovativnost u razvoju stambenih prostora kroz integraciju kuhinje s dnevnim prostorom te objedinjenje gospodarskih prostora stana s dvostrukom vezom prema ostatku stana. Stambeni kompleks u Kurelčevoj ulici, koji je Nikšić 1960. godine projektirao u suradnji s arhitektom Nikolom Sužnjevićem iz eminentnoga karlovačkoga projektalnog biroa AGI-46, jedinstven je primjer rješenja kompleksnoga urbanističko-arhitektonskog problema interpolacije na području grada Karlovca. U neposrednoj blizini rijeke Korane, u sklopu urbane cjeline rubova sanca „Zvijezde”, arhitekti postavom dviju uglovnih zgrada s ranije izvedenim susjednim zgradama formiraju blok. Vo-

Izložba je održana u Društvu arhitekata, građevinara i geodeta Karlovac u Karlovcu kao zajednički projekt Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU i DAGGK, 10.-27.9.2020.

Obilazak uz stručno vodstvo, 12. 9. 2020.

Suradnja na realizaciji programa:
Ana-Marija Zubovic, Iva Ceraj

Konzultanti izložbe:
Ivana Nikšić Olujić, Borka Bobovec, Tamara Bjazić Klarin

Tehnička podrška:
Luka Lipsinić, Iva Radošević, Anamarija Rodak

Autor izložbe i likovnog postava: Luka Krmpotić

lumene odlikuje tlocrtna razvedenost uvjetovana kontaktom s drvoredom te igra punih i staklenih ploha procelja koji naglašavaju doživljaj stanovanja u parku. Funkcionalnost i fleksibilnost tlocrtnog rješenja te složenost postupnih prijelaza iz vanjskog prostora u unutrašnji najbolje prikazuju naslijeđe strukturalizma i funkcionalizma sadržano u Nikšićevu autorskom otisku. Od nerealiziranih karlovačkih projekata na izložbi su prikazani natjecajni projekt Fiskulturnog parka iz 1953. godine, projekt stambene zgrade iz 1954. godine, projekt Doma JNA iz 1960. godine i natjecajni projekt Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić” iz 1971. godine.

Autor je ovom izložbom dao vrijedan doprinos cjelovitom istraživanju arhitektonske bastine modernizma kojim se otkrivaju skriveni biseri arhitektonskih realizacija i projekata manjih gradova poput Karlovca. Velika posjećenost izložbe i stručnog obilaska pokazatelj je zainteresiranosti šire javnosti za ovim tipom stručnih, kulturnih tema jer one potvrđuju visoku razinu kvalitete arhitektonske i urbanističke produkcije kojom su tijekom prošloga stoljeća oblikovani naši gradovi i prostori za život. Poticaj je to za daljnje aktivno istraživanje, vrjednovanje i zaštitu bogatoga naslijeđa arhitekture 20. stoljeća, kao i kvalitetan nastavak arhitektonskog stvaralaštva.

Izložba je realizirana iz fundusa Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, osobne arhive Ivane Nikšić Olujić i članova Društva arhitekata, građevinara i geodeta Karlovac kao zajednički projekt Muzeja i DAGGK.